

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границю.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Конець).

Наостанку п. Юл. Бачинський доказує, що поодинокі класи не можуть в імя «всенародности» лучити ся в одну партію, а неможливість такої злуки показує на прикладі домагання поділу Галичини. Він вказує на те, що се домагання не може бути спільним домаганем соціально-демократичної і національно-демократичної партії, бо укр.-руска буржуазія поборює і поборювала би весь еманципаційний рух робітничої класи, отже рускі націонал-демократи не можуть так само в тім змаганні лучити ся з рускою соціальною демократією, як українські соціалісти на его думку не повинні лучити ся з московськими соціалістами в одну боеву організацію. (Супроти того цікаво би знати, длячого п. Юл. Бачинський не повстає проти того, що рускі соціалісти п. Ганкевич, Вітик і т. п. лучать ся з польськими і жидівськими соціалістами?! — Ред. Русл.).

Перед трицять кількома роками нок. Степан Качала, без сумніву щирий і дуже досвідний політик руский і народолобець, оповістив у львівській «Основі» статистично-політичну розвідку про поділ Галичини і виказав, що Русинам не вийшов би такий поділ на користь. Ся розвідка була опісля перепечатана в «Правді» і в «Руслані» і доси ніхто не задав собі труда виказати на реальних основах, о скільки се стійне і для нинішних обставин, бо не досить уживати оклику поділу Галичини для агітації, але требаб перевірити стійність і осяжність сего оклику.

Подібнуж задивляє ся п. Юл. Бачинський також в справі рільних страйків, що соціально-демократичне сторонництво не

може іти спільно з національно-демократичним. Він боїть ся, що так як полтавські поміщики на Україні здусили там рільний страйк, так само і наші національні демократи здусилиб его рівнож безсердешно, наколиб знов прийшло до якої угоди з дідичами, зглядно з їх політичними репрезентантами «станьчиками» і з польським Колом.

Годить ся тут пригадати сей довгий і доволі горячий спір між націонал-демократами і радикалами, зглядно соціал-демократами о пальму першєнства, о заслугу викликаня рільних страйків в Галичині. Але коли вже п. Юл. Бачинський сю заслугу приписує радикальній партії, що від десяти років рік-річно на своїх зборах занімала ся сею справою, то треба було також виказати, кільки шкоди нанесли сї страйки не лише з економічного, але також з політичного боку рускій суспільности. Не досить чванити ся, що радикальна партія представляла страйк просто і коротко яко «мітлу, що має вимести шляхту польську із східної Галичини», але треба тепер тим, що кадали такі високопарні оклики, сказати правду в очи, до чого довела та агітація.

П. Бачинський не хоче отже «класти судьбу працюючої сільської людности східної Галичини у руки таких «демократичних» націоналів, у котрих то «добро народу» на таким непевнім коні їздить», він покладає очивидно надію, що соціально-демократична партія, котрої «цілію є як раз знищити, довести до повного упадку цілий той систем новочасної господарки так рільної, як і фабричної, опертої на приватній власности» — доведе руский нарід до гаразду — тимто він і рад би був, щоби вся руска молодіж вступала в ряди соціально-демократичної партії. Про се ми вже попередю висловили свою думку.

Із сего огляду брошури п. Юл. Ба-

чинського п. з. «Гльосси» можна впевнитися, що она не то не може бути «знамодітим політичним лексиконом» для молрти жи, але навіть не подає критичного і вієного обставинам розсліду наших межипартійних відносин і задля того молодіж не може з неї зачерпнути хочби загальних, але певних інформацій.

PS. Сї замітки писали ми sine ira et studio, а мимо того национ.-демокр. орган в 111 ч. напав на нас мокрим рядом в новинці п. з. Інтриги «Руслана». Доси звичайно москвофіли, як щось їм було не в лад, називали «польскою інтригою». «Діло» відкрило інтриги «Руслана», а се тому, що ми аж тепер стали обговорювати брошуру п. Бачинського, котра нібито страшила характер новини. Тимчасом Н. Літ. Вістник обговорював її в січні і в лютім сего року і се не було інтригою, а ми не мавши попередю місця, пішли небавом за Л. Н. Вістником, отже се вже інтрига! Очевидно, що деякі місця наведені нами дословно з сєї брошури, виразно нами зазначені наводами, дуже немилі «Ділу» і оно цитує їх якоби наші власні і сердить ся задля того, не маючи ніяких позитивних аргументів, а лише звичайними загальниками — бляга, репилька і т. д. Такий спосіб полєміки дуже дешевий і легкий, одначе нікого не переконає, хто хоче мати поважний і реальний аргумент. Отже ми мусимо лише сконстатувати, що закид гоненя за мандатами, почестями і т. и. звернений до націонал-демократів, котрі з радикальної партії перейшли до национ.-дем. табору, зробив їм п. Бачинський і ми се виразно зазначили. Але й висказ п. д-ра Ев. Левіцкого про національність яко пуста форму не є схоплений з воздуха, хоч як немиле тепер про се для него згадка, бо се знов чиста неправда, щоби програми

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ (нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

— Чи-ж не страшно? — замітила Роксанда.

— А в неволю йти не страшнїше? Не треба смерти боїти ся, від неї не встережеш ся... Уже не сплю й я, не сплять і вони. Я ніби сторож бранців, ще й викрикую на иньших, що дрїмають. Жду. Аж тут, як на те, козаки напали. Здаєть ся, і не були по тім боці, де ми, а переполох зробив ся такий! Зігнали яєвр з поля: крик, лемент такий! Усі розбігають ся. Сторожа бе нагайками. А я тоді своїх за рукав: гов! не біжіть! Лишають ся мої «Татари» позаду. Я хлопця на руку, кричу по турецьки: «Втікайте!», а їх тягну в инший бік у дуброву. Кинули ся мої жінки в дуброву, як зайці. Ніхто й не помітив. А я просто до сховку — і сховав їх.

— Се коли було? — спитав ся Микула.

— В ночі на неділю.

— Тоді я вас шукав з тестем. У понеділок були ми у вашім яєврі. Потурнак казав вас шукати, не нашли. Зараз розіслав погоню...

— Так се ти, Микуло, на нас погоню вислав? А бодайже тебе! — скликнула Роксанда.

— Я через тебе трохи не вмерла зі страху.

— Та як? — чудував ся Микула.

Ілаш відповів на те: — Саме та погоня, що Мехмет вислав з твого приводу, шукала нас у дуброві. Двох кінних оттак на кілька кроків переїздили попри нас та ше й кляли, що не можуть найти. Я став ні окріп ні вода. Тільки дивлю ся на жінки, а ті вже от-от скрикнуть саме тоді, коли треба сидіти тихо. Минуло ся якось. Ждемо далі доброї хвилини. В ночі я виходжу, розглядаю ся; все якесь лихо наднесе як не чуру, то башу, годі висмикнути ся. А найгірша біда, як через Дністер дістати ся?... Ждемо ще день. А в ночі з вітвірка на середу чуємо: земля дуднить. Я в ліс. Дивлю ся: козаки йдуть. Слава Богу! Гоню я свої жінки з ями, як борсуків, а хлопця на плечі в мішок, Роксанда клунок бере, мама так — біжимо по через козаків. Нам аби чим скорше до берега дістати ся. Там уже козаки мають якусь переправу.

— Так тоді ти сю шубу мені зперед носив?

— Годі. Роксанда споткнула ся, загубила клунок. Пропало. Біжимо за тими козаками, що вертають ся вже з добичею. Нікому з них і на

гадку не приходить, що ми не козаки. Жінок між нами мов нема. Ніч темна, я несу також добичу: твого сива, Роксанда шубу замість клунка... Збігаємо на плоті. Раз-два тай уже по тім боці. А там потім і в козацький обоз забігли, у якісь корчі. Мама як упали, то вже й до до ранку не могли встати, зовсім із сил вибили ся.

— А ти Тодоре, був чемний? не кричав? — питає ся батько.

— Ні. Я в мішку сидів, тепло було мені.

— Дивно! дивно! — передумував Микула братове оповіданє.

— Ей, то ж то була втіха! — кінчив ше Ілаш. — Тут їсти нема що, а тішимо ся всі, як діти. Уже коли ми в козаків, то так як дома. А тут дав Бог, ще й ти...

— Тільки тата нема — згадала Семениха і знову захмурили ся всі облича, розвеселені троха оповіданем Ілаша, знову сльози покотили ся з очей.

Так у радощах і смутку на переміну минув ся їм сей день до вечера. На другий день мали всі пійти на могилу батька, тимчасом сей день був один із найтяжших. Мовби зі страху, що зима може захопити усіх у поли і вбє морозом, Турки вдарили на обози з сего і з того боку Дністра. До самого вечера не важили ся

народовців в давній організації обертали ся виключно коло язика. Коли «Діло» закидає нам коротку пам'ять, то сим висказом виявило оно, що у него або зовсім нема пам'яті, або доброї волі, а се ще гірше!

Протест сенату а опінія праси.

Про курйозне письмо академічного сенату львівського університету до краевого відділу в справі іменованя руского представителя з круга університетских професорів до краевої Ради шкільної не забирало «Діло» жадного голосу, виходячи певно з партійного становиска, що коли іменовані члени належать «до иньшої парохії», то нема підстави національно демократичному органу побивати ся за ними. Се становиско може дало би ся і оправдати, колиб протест сенату не прийняв був загальнішого значіння, яке польска праса своїми коментарями намагала ся еще скріпити, щоби на будучину витворити з него немов преюдиціальний випадок. Справедливіше одінив сей факт орган педагогічного товариства «Учитель», який полемізуючи зі «Szkol-ою», пише ось що:

«Не будемо вдавати ся в полеміку з польскими дневниками позаяк они оцінювали руских членів Ради шк. кр. лише з політичного становища. Дивно одначе, що навіть «Szkola», organ Tow. pedagogicznego в ч. 20 глянув на сей вибір кр. Відділу з політичного становиска. Краевий закон постановляє в арт. IV., що референтом учительства народного має бути вибраний з поміж народних учителів, зглядно учительских семінарій, котрі стоять в тісній звязі з народним учительством, бо-ж образують кандидатів до того заводу: «Szkola» виступає однак з докором проти кр. Відділу, що wolał pasować na zawodowego znawcę szkolnictwa elementarnego p. Barwińskiego, nie mającego nic wspólnego (?) z nauczycielstwem i ze szkołą ludową, а дальше мотивує докір тим, що тепер змагає ся до «uparowanie szkoly ludowej i «Szkola» для того не може żadną miarą zgodzić się na to, ażeby obrońcą interesów szkół polskich był — choć by nawet kamierowany (?) Rusin p. Barwiński.

«Супроти того мусим пригадати, що в соймі так часто всякі референти і послі підносять, що в Галичині есть більше шкіль народних з руским язиком викладовим як з польским, отже коли лише одного референта можуть мати на основі кр. закона нар. школи і семінарій учительські (котрі і в бюджеті міністерства просвіти зачислені до народного шкільництва), то зовсім справедливо, що кр. відділ покликав на се становище Русина. Але як дивна в редакції

Ярошенки вийти зі свого сховку, тільки слухали вистрелів з гармат і рушниць і скажених криків розлючених борців.

Здавало ся їм, що ось як не з сего то з того боку ріки надбіжать вороги і, там сказати-б, на самім відході до дому помордують їх. Однак прийшов вечер — і воєнний гомін затих. Ярошенкам не стало ся нічого. Се була остатня битва сеї памятної осени під Хотивом.

Настали спокійніші дні а Ярошенки могли не лише раз, а кілька разів відвідати могилу нещасного батька. Цілими годинами сиділи вони між корчами, плачучи і згадуючи пригоди, від котрих усі стілько натерпіли ся. Здавало ся їм, що їх плач і їх радість почує старий Семен, що скине із себе важке каміне, яке його придавило, встане і привитає ся зі всіма; але старий не збудив ся і спав далі у своїй холодній постелі, байдужий до всіх.

Родина відходила, а на його могилу сипало ся із корчів зварене холодом, жовте і червоне листе та вкривало що раз більше місце, де пролило ся стілько сліз, де ціла родина зазнала стілько горя.

(Дальше буде).

«Szkoly» логіка, виходить і з сего заміту, що п. Барвінський професор учительської семінарії, не має ніби то «nic wspólnego z nauczycielstwem i szkołą ludową», диятого хіба, що є також послом до ради державної, а тимчасом «Szkola» огірчена, дуже тим, що кр. відділ не покликав до Ради шк. кр. п. дир. Томашевского, котрий є послом кр. сойму ані п. Роттера, котрий є послом і в кр. соймі і в державній раді. Загорілість супроти Русинів доводить, як показує ся до того, що відбирає загорільцям навіть логічне мислене. Себто здаєсь «Szkola» наміряє у шхепольским дусі сіяти згоду межі народним учительством, видко тремтить на саму гадку, що, як би то так борони Боже межі народним учительством запанував оден дух і одна ідея до спільної праці і борби для поліпшеня нужденної долі учительської, настали би тогди зовсім инші відносини, які відай не булиб їм на руку».

Коли так віднесла ся фахова польска часопись до номінації членів-Русинів шкільної ради краевої, то щож жадати від політичних, які нічим не обовязані виходити поза рами свого партійного світогляду? Та з цілої плеяди голосів ми виберемо тільки Slowo яке polskie, в своїй заїлости против Русинів не уживає жадних нараванів, а висловлює ся отверто аж до... наївности. В змаганю надати більше значінє курйозному протестови сенату попадає шхепольский орган в бомбастику і пише на вступі:

«Подана нами ухвала львівського сенату академічного має перворядне значінє в історії (!) нашого університету. Ся мужеека сила (!), ся повага (!), се ясне становиско, яке малює ся (?) в кождім уступі сеї ухвали, мусить у кождого викликати глибоку честь (?) і поважанє (?) для тіла, яке в такий спосіб уміє боронити поваги науки (!) і незалежности нашої найвисшої народової (?) інституції і польської ціли університету».

Однак навіть Slowo-y polsk-ому не всьо видало ся складним у тім «поважнім» письмі сенату, бо при уступі, де говорять ся про «легко зрозуміне занепокоєнє польської молодіжи академічної» додає Slowo від себе: «Коли се збурене польської молодіжи не проявило ся назверх галасливими вічами і демонстраціями, то лише тому, що була гальмована (!?) правдивим довірєм в енергію, рішучість і непохитність університетских властей». Розуміє ся, що в сю другу частину реченя не повірять ніхто логічно думающий, та зате остає цінним доказом признанє, зроблене в першій частині, що іменно сенат прямо імпутував університетській молодіжи якесь «збуренє» без жадних на се реальних даних.

Однак найцікавіший є кінцевий уступ сих коментарів, який звучить: Думаємо, що не належить тих слів (що до загроженя польского характеру університету номінацією Русина-професора) розуміти єдино як хіть перенесена «odium» того руского представителя з львівського університету на якесь инше висше зяведене, пр. на львівску техніку або краківський університет, або вкінці на круг учителів середних шкіль (гімназій, торговельних і промислових та семінарій і людювих — Ред. Рус.), але як за с адничий протест против закона, який впроваджує замість науково-педагогічної критерії національну, що замість означити, що покликаний до шкільної ради мусить бути правдивим знатоком шкільництва, каже, що мусить бути рускої народности». На конкретнім примірі вказала ухвала сенату абсурд такого застереженя, яке вводить тільки замішанє і витворює положенє без виходу».

Так ухвила академічного сенату, як і коментарі Slow-a polsk-ого стоять заєдно на чисто національним становиску, говорять про «польский характер» університету, називають его «народовою інституцією» і т. д., а вкінці мають смілість закидувати закони, що себ то він поминає науково-педагогічну критерію, а придержує ся національної. Чи вам не стид, панове?! Колиж для Поляків шкільництво є національною інституцією, то так само оно є і для Русинів і для кермованя єї мусять бути припущені Русини. А коли не хочете дати їм жадних уступок і називаєте таке положенє без виходу, то супротив такої ситуації є хіба оден вихід: коли

не розділ шкільної ради кр., то бодай виділене якоїсь рускої секції, щоби раз скінчили ся безнастанні крамоли і цюканя.

Слів наших не хватаємо з воздуха, бо крамола з причини застереженя репрезентації в краевій раді шкільній рускій меншости не скінчить ся на протесті університету. Ось вже учителі середних шкіль, які підчас латинських Зелених свят відбули довірочні збори свого Товариства, запобігаючи сему «odium руского представителя» — як висказало ся Slowo polskie — ухвалили по переведеній дискусії в наглій формі ось яке внесенє:

«Загальний збір Товариства учителів середних шкіль висказує свою радість з причини опертя організації краевої ради шкільної на краєвим законі, як також з причини побільшеня числа єї членів, приналежних до учительского заводу — рівночасно однак заявляє жаль, що не надано тим членам ціли вибиральних репрезентантів свого заводу, через що уменшено автономічний характер ради, що ограничене право вибору осіб з учительского стану через автономічні тіла, що вкінці при доборі членів ради признано значінє не виключно зглядам педагогічної натури (!), але зглядам політичним (!)».

Отже як всі члени Ради будуть Поляки, то се «педагогія» зі згляду на рускі школи, існуючі в краю, але як оден Русин увійде до ради, то се «політика» навіть зі згляду на ті рускі школи! Ось до яких абсурдів може довести нетолеранція... Додатково ухвалили згадані збори учителів еще і резолюцію: «Загальні збори поручають відлові, щоби застановив ся над способами і средствами усуненя з закона про Раду шкільну вказаних в повисшій ухвалі недостатків».

Оставляємо відлові Товариства учителів передумуванє над «способами і средствами» касования ухваленого і санкціонованого закона, а поки що констатуємо, що рускій репрезентації в краевій Раді шкільній видана війна майже на цілій лінії шкільної армії.

Для санації нашої преси.

Интересну статю «на часі» заміщує «Букovina» про сумні відносини галицько-рускої публіцистики. Згадану статю передаємо в цілости.

Наша преса.

(З вагоди послідного «закукурічення».)

Про силу, значінє і вплив преси в модернім, суспільнім житю нема що довго говорити. Она є неначе тим сердцем, що гонить по суспільнім організмі кров, она є неначе хлібом насущним, без якого значна і переважаюча частина членів сьогочасних суспільностей й не може обійти ся.

В виду сього ніякий нарід не може легковажити пресі, а особливо своєї пресі, не може сього робити і наша українська суспільність, а то тим паче, що в останніх часах в нашій т. зв. «пресі» почало заносити зіпсованими яйцями.

Зрештою не дуже треба дивувати ся. Суспільність не вироблена, то і преса не вироблена; політичні погляди і переконаня не вироблені, отже і преса хитаєть ся тудя, куда єї повіє чи то яке політичне «widzimi się», чи то (що гірше) якась «зделка». Факт-фактом, що політичні партії у нас мало що скрісталізовані. Візьмім прим. партію національних демократів і їх пресу. Ріжні і протилежні погляди там містять ся. «Діло», «Свобода», «Дзвін», «Гайдамаки» — все те є менше-більше органи тої самої партії, але се зовсім не перешкаджає, що кожда газета що иншого пише і одна другу поборює. Розпочало ся війною поміж «Свободою» а «Гайдамаками». До драчі прилучив ся «Дзвін» і станув по стороні «Свободи» і через те замаркував, що він також чогось шукає в національно-демократичній партії, певно того, чого не згубив.

*) Отсїй статі надісланій із Галичини не відмовляємо місця вже хоч би задля ваги єї основних висновків, дарма що ми не вважали за потрібне інформувати наших читачів із невмістною і шкідливою полемікою, яка завелась останними часами між львівскими народними часописами. (Прим. «Буковини».)

Лайка розгоріла ся на добре. Посипали ся корчемні і «парламентарні» вислови. Одним словом газета. Списано також багато паперу.

Але якби хто третій, незтаємничений в дивні і незглубливі аркани львівських політичних атаманів і махерів — запитав тих панів, чи вони сподіють ся, що їх особисті справи зовсім а зовсім не обходять суспільність, то не знаю, що би ті панове сказали. Вони певне дуже здивували би ся, що під сонцем сьміє існувати хтось такий, що йому байдужісінькі такі важні особи як прим. Будзиновський і Шпитко із одною, а Петрицький із другою стороною.

Може бути, що важною причиною послідної газетної сварки є те, що деякі редактори «виписали ся», отже були приневолені в бурливих філях борби шукати нових тем, але я бачу іще иншу причину сеї газети...

Ото у нас беруть ся до редагованя часописий люди, що мають кваліфікації до всього иншого, але не до володіня таким важним фактором, як преса.

Я далекий від особистих заміток, але візьмім прим. редактора «Гайдамаків». Його робота є чисто негативна, бо чей позитивсю роботою не можна назвати ширеня ненависти до поляків і шовінізму. Пан редактор «Гайдамаків», може бути, гадає, що він не знати яке добре діло робить, що ширить такі ідеї в народі і «подає сліпому меч в руки». Він уважає себе за прокуратора народної совісти, а дуже часто можна вицитати в його статях сентенцію, що він а народня честь — то одно і те саме, що існуванє його «Гайдамаків», а існуванє народа, то одно і те само. Сьмішло, як би не нерозумно, але по чоловіці поверховно образованім, пересяклім фальшивою амбіцією, по чоловіці, що приготавляв си в житю до всього можливого, але не до серйозної, не опереткової політичної роботи, нічого иншого сподівати ся не можна. Видко, що редактор «Гайдамаків» гадає, що в теперішних часах вистарчить уміти читати і писати, щоби можна «крілем» зістати...

(Конець буде).

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Никифора; римо-кат.: Віта і Модеста. — В п'ятницю: руско-кат.: Лукіяна; римо-кат.: Франца з Ас.

— **3 Драм. Товариства ім. Ів. Котляревського** з причини, що надзвичайні загальні збори Товариства скликані на 10. с. м. задля вибору заступника голови не відбули ся тому, що явило ся лише кільканайцять членів, а до важности рішень вимагана є статутом присутність 30 членів, оповіщує отсим Виділ Товариства що другі надзвичайні загальні збори для вибору заступника голови будуть в середу дня 28. червня о 5. год. по пол. в салі тов-а «Руска Бесіда» Виділ просить Вп. членів, щоби сим разом сповнили свій обовязок, бо через брак заступника голови спинює ся діяльність Виділу. По загальних зборах наступить уконституованє комісії для придбання драматичного репертуару. *Г. Огоновский, голова. Н. Войцеховский, секретар.*

— **Пригадуємо велику 2-днєву прогульку**, котру уряджує львівський «Сокіл» в Зелени Сьвята т. є. 18. і 19. с. м. до Скольного на і через «Парашку 1800 м» до Синевідська-Бубнища. Програма прогульки: Відїзд зі Львова в неділю 18. с. м. рано о год. 7½; в Сколім обід в касині; о 1. похід на Демню, звідки вузкошляховою залізницею під гору Парашку, на Парашці підвечірок, а по відпочинку схід до залізничної нею до Синевідська вижного. В Синевідську в. вечера, нічліг. 19. с. м. по свіданю о 8. рано проходом через тунель до Типовиці, звідки фірами на Бубнище (комора Довбуша). На Бубнища забави товариські, а о 5. вечером поворот на залізничу станцію «Любичі» до поїзду, який відходить о 8. до Львова (у Львові о 11½, вночі). В Сколім при відїзді привіт учасників на двірці тамешною «Січню» з музикою. В Синевідську вижа, вбуде ся товариська забава з танцями. Кошти, а іменно: харч, нічліг, провідники, підводи, і на инші спільні видатки виносять точно по 10 К від особи, а залізнична зі Львова до Скольного і назад з К 40 с. Позаяк комітет доложив всяких старань, щоби учасники сеї прогульки були під кожним зглядом як найліпше з неї вдоволені, просимо як найчисленнійше зголошувати ся до участі прямо до «Сокола» Львів, Коперника ч. 9. і то включно до четверга 15. с. м. з огляду, що вже на п'ятницю рано мусимо подати точну скількість осіб що до обідів, вузкошл. залізничної, вечера, нічлігу, підводів. Гроші просить ся надси-

лати рівночасно зі зголошенем до участі; — а зібратись на двірці в неділю рано точно до години 7. і зголосити ся уделегата «Сокола» (провідника). — *Комітет прогульковий.*

— **Станиславівська організація політична** просить всіх виборців до ради повітової на передвиборчі збори, котрі ві будуть ся дня 20. с. м. с. є. в второк по Зелених сьвятах в Станиславіві в комнатах «Рускої Хати» о год. 3. з полудня. Предмет парад: Уложєне лісти кандидатів на членів повіт. ради. — За організацію: *о. Єр. Барш.*

— **3 Бучача.** Тов. о гімнаст. «Сокіл» устроює в четвер дня 22. с. м. вечір з продукціями гімнастичними і вокально-музикальними. Вступ 2 К. Початок о 8. год. вечером.

— **Представленє в Надвірній.** Кружок аматорів станиславівського тов-а «Руска Хата» відіграє в неділю 18. с. м. в міській салі в Надвірній 3-актову комедію Льва Лопатинського п. з. «Сверкруха». Ціни сидячих місць по 2, 1-40 і 0-80 К; партер 50 с, галерія 30 с. Початок о 7½ год. вечер.

— **Дальший репертуар руского театру в Скалаті.** В четвер 15. с. м. «Катерина», опера в 3 діях Аркаса; в суботу 17. с. м. «Cavalleria rusticana» опера Масканьоло; в неділю 18. с. м. «В народі», конкурсова народна драма в 5 діях Степенка; в понеділок 19. с. м. «Невольник» історичні картини в 5 діях Кропивницького.

— **Пожарний «Сокіл» в Старім Самборі** засновано на статутах львівського «Сокола». Намісництво вже затвердило статуты.

— **Засіданє виділу «Української академічної Помочи»** відбуде ся в п'ятницю 16. с. м. о год. 8. веч. в льокалі «Ак. Громади», Вірменська 30, І пов. Всіх товаришів виділових просить ся прийти на засіданє. — За виділ «Укр. акад. Помочи»: *С. Баран, голова. І. Ярешко, писар.*

— **Перський шах Мусафер-Едін у Львові.** Вчера перед полуднем прибирано готель Жоржа, винаятий шахом в цілости на час его побуту у Львові се є до п'ятниці рано. Шах зняв в нїм чотыри передні сьвітлиці на І поверсі, в прочих розмістила ся его свита і служба в числі 96 осіб. Зверху окрашено готель фанами, між якими замітна перска фляга: на білім полі золотий лев в сонці, обрामована темно-зеленим берегом. В границі Австрії віхав шах о 1. год. по полудни. Двірський поїзд зайхав на російську станцію Волочиска і там від рана переносено пакунки шаха з російського двірського поїзду до австрійського. Намісник гр. Потоцький, кн. Віндигрец і директор залізниць Вержбіцький, які виїхали привитати шаха, мали не мало клопоту з видаванем приказів. Сам шах знає ледви дещо по англійски, а кількох з его свити розуміє мало-що по французки і тяжко було порозуміти ся. Вкінці поїзд рушив з 40-хви́тним опізненем і на желанє шаха їхав повільнійше, чим звичайний особовий поїзд. На двірцях в Тернополі і Золочеві уставлено почетні компанії війська, але шах не висїдав, лише через вікно відсалютовував.

Велику парадну приготавлено для «короля королів» у Львові. Коло 7. год. вечером всі жовніри львівської залози уставили ся в шпаліри здвож улиць, куда шах мав переїздити. Коло двірця в подвійнім шпалірі станув 95. полк піх., доїздову улицю обсадили густим рядом драгони і улани, далше стояли на 3 кроки вояки з 30. і 15. п. п., санітети, кравва оборона, трен і 80. п. п. При всіх бічних улицях уставила ся артилерія з гарматами по 1 батері на кожній улиці, а перед двірцем, в горішній часті ул. Крашевського і перед готелем Жоржа стояли військові оркестри. За шпалірами здвож всіх улиць стояли товпи публики. На пероні головного двірця зібрали ся львівські цивільні і військові достойники, а з боку стояла почетна компанія і оркестра 95. п. п. Коли зайхав на перон двірський поїзд, музика заграла перський гимн, а шах зі своїм сином і внуком, з яких оден має 8, а другий 9 літ, та зі свитою перейшов поперед почетної компанії і потім на подвірю всіх з вагізником і своїми двома міністрами до повозу. Перед его повозом їхав на кони майор, а з боку генерал-лейтнант зі спущеною в долину шаблею. Похід отвірив поїзд віцепрезидента Михальського, а за повозом шаха тягнуло ся шнуром до 40 повозів з перскими і австрійськими достойниками, а вкінці їхала служба шаха. В часі походу, який повільно посував ся улицями, греміли з цитаделі пушки, музики грали перський марш, а сурмачі кавалерії і артилерії беззастанно витрублювали генеральний марш. Публика стояла тихо задивлена в чорні, обгорілі лица Перзів. О 8. год. станув шах перед готелем Жоржа. В дверех прийняв его віднамець готелю п. Бжезівський і запровадив до его апартаментів, де п-ї Бжезівка вручила шахови китицю цьвітів і промовила до него по французки і кілька слів по перски. Сейчас по привїзді шах заєв до обїду разом зі своїм сином і внуком, хоч се противить ся звичаєвня прийнятому на дворі в Тегерані. Потім відбув ся обід на 50 осіб, для свити шаха, намісника, ген.

Фідлера і инших достойників. Служба шаха обїдала в винарні на долині. Обід приготавно в готелєвій кухні, а шахови і всім Перзам услужувала при обїді готелєва служба. О 9. год. вечера шах показав ся на балконі, а товпи зібраної публики витали его грімкими «гурра» і «віват». Шах відклонював ся на всі сторони, а коли крики не вгавали, сховав ся до середини. Сейчас потім ківна і піша поліція почала розгоняти товпу з площі перед готелем. Мимо того товпи цікавих вистоювали в витріщеними очима в освітлен вікна готелю аж поза північ. Довкола готелю стояла поліція, а в сінях відбували службу комісарі. Нині мав шах їхати на лова до Старого Села, але змінив свій план, а лише по полудни поїде оглядати місто. Перед готелем від рана товплять ся нині цікаві людці, які вчера не бачили володаря Перзів.

— **Угорські Русини** гноблені материяльно і морально утікають до Америки в великім числі. «Амер. «Свобода» пише, що правительство Зєднених Держав вже другий раз вислало американського іміграційного інспектора, Маркуса Бравна, на Угорщину в ціли студіюваня еміграційного руху.

— **Доповняючі вибори 4 радних міста Львова** відбудуть ся завтра (в четвер) рано і пополудни.

— **Страйк при іспиті зрілости** в учительській семінарії в Заліщиках покінчив ся дуже сумно. 8 кандидатам, які назначеного дня не явили ся до іспиту, не дозволено здавати іспиту. З прочих 46 відступило 8, а з оставших 38 здало іспит 5, а 2 абітурієнтів одержало поправку.

Всячина.

— **Праця мозку а вік життя.** Др. Дікей зняв ся обчисленем, яку працю видержить людський мозок без натуги в ріжнім віці життя. Головно йшло єму о ствердженє сего питання у молодіжи до 20. року життя. Опіраючись на звисім факті, що мязи кріпшають через вправу, ствердив др. Дікей те саме правило на мозку і обчислив, кількоу годин тижнево може дівчина віддавати ся шкільній науці без шкоди для свого організму. Обчисленя его є ось які: Дівчина від 5 до 8 літ може учити ся 12 годин тижнево, від 8 до 10 літ 18 годин, від 10 до 12 літ 21 годин, від 12 до 14 літ 25 годин, від 14 до 15 літ 30 годин, від 15 до 16 літ 35 годин, від 16 до 17 літ 40 годин, від 17 до 18 літ 45 годин, від 18 до 19 літ 50 годин тижнево. Єли би єї числа були влучні, то навіть найліпше зорганізовані школи перегяжують працею учениці, передовсім в молодших літах.

— **Заборона куреня тютюну.** В державі Індіана планує закон забороняючий курити. Закон сей понимають ріжно ріжні судії, так що пераз аж до сьмішности се доводить. Деякі судії карають продавців тютюну, а не карають тих, що курять. Інші знова карають навіть того, кого зловить поліція, що має папірці на папіроси. Одні судії карають всякого, що курить, другі знова позваляють курити, але карають того, що потрактує свого знакового папіросом. А кари суть досить тяжкі, бо від 50 до 500 дол., а хто не в можности заплатити грішми, той мусить відсидіти в арешті.

— **Штучний дощ.** Карло Гатфільд в Каліфорнії мав винайти спосіб, як викликати дощ в означенім часі і місци. Карло Гатфільд, як пишуть америк. газети, се молодий чоловік, має 28 літ, і від давна вже думав о тім, якби то спровадити дощ в посуху і довгі літа віддавав ся відповідним студіям. Остаточно труди его увінчали ся успіхом, як се виказали численні проби. Проби робив в Каліфорнії і в других місцевостях, і все спроваджував дощ. Спосіб сей, як твердить Гатфільд, є дуже простий і нема в тім жадної надзвичайної штуки. В означенім місци, де має упасти дощ, будує він вежу з дошок. В ній умішує 104 начиня напоєні хемічними кислотами, ним винайдєними; ті кислоти розкладають ся, стягають вохкий воздух і дощ. Єли би справді сей винахід був успішний, то було би се великим добродійством для людскости. — Ся вістка дуже подобає на американську «качку» і поки що не можна в ню повірити. Хиба що «американський дощ» дає ся легше запросити, чим дощі на старім континенті.

Наука, штука, література.

— **Як плекати і доглядати садовину, коли хочє ся мати з неї дохід.** Підручник для властителей садів, селян, міщан і учителів з 21 рисунками в тексті. Написав Василь Порошко. Часть перша. Ціна 50 сотиків. Стор. 46, 8^к. Дістати можна у автора в Коломиї і по руских книгарнях. З друкарні Вільгельма Бравнера в Коломиї.

Сей підручник про садовину є першим з тої области в нашій господарській літературі, а що автором его фаховий знаток огородництва, який відбував огородничі курси в краю і за границею, то і підручник має велику практичну

вартість. Як всесторонній зміст сего підручника, вказують наведені заголовки розділів і статей: Вступ. Розділ I. Яке значення має садівництво для нас? Виховані деревця з насіння? Як садити зернятка, так як обходити ся з зернівками. О щепленю. Очковане. Щеплене за кору або кожуховане. Як робити садівничу масть? Як з очка або зраза випровадити пеня? Як дерево викопати? Розділ II. О закладаню садів. О чім треба пам'ятати, нім посадимо деревину? Добір відмін для полоси похутско подільскої. Добір відмін для полоси холоднійшої. Коли належить деревину садити? Як вибрати для кожного дерева відповідне місце, та в яким віддаленю треба дерева садити? Як приготувати діл? Як належить приготуваний пеня привязати до паля? О плеканю корони по пересадженю. Як ходити коло пня? Розділ III. Яка має бути земля? Навожене овочевих дерев штучними навозами. Якого плекана вимагає пеня? Чи треба, щоб і старі дерева мали гладку кору? Які роботи викопувати треба в саді в протягу року.

Телеграми

з дня 14. червня.

Рена. Вчора рано помер ту архикнязь Йосиф Кароль Людвик в 82. році життя.

Відень. На першій місця дневного порядку нинішнього засідання державної ради закон про конгрүү.

Будапешт. Новий міністерський кабінет угорський вже утворений, а его склад ось який: президент і мін. скарбу бар. Феєрварі, мін. внутр. справ Крїштофи, мін. гонведів ген. Бігар, мін. торговлі Бере, рільництва Діфи, просвіти Люкач, судівництва Лями, міністер для Хорвації Ковачевич, бувший бан Хорвації.

Мадрит. Король Альфонс повернув ту вчора з подорожи по Франції і Англії.

Лондон. Підчас битви в корейській проливі затонуло п'ять німецьких перевозових кораблів з 300 людьми залози.

Атени. На президента грецького кабінету Делаянїса напав вчора при вході до парламенту заводовий картір Ієракоріс і ранив президента ножем в черево. Делаянїс лежить смертельно хорий.

Абітурієнт гімназіальний

глядає лекції на село. Зголошення: О. Городиский, Львів, Краківська 7, III. пов.

(1-2)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. червня до 16. 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниця High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленям білетом на фотелі, льожі, і рядні крісла можна іхати даром на представлення омнібусами Кольосею, які ждуть коло Віденської Каварні.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К.; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.

Набути можнТ у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентована на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадження коштів посланки можна прислати гроші чеками Шадницької поштової; вкладати може кождий, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу, навіть без виповідження (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Джістер“ своїм членам на 6 прц. силату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джістера“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділив „Джістер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Джістер“ 31/12 1904

Вкладки:	1,783,673 К.
Уділи членів:	133,117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26,576 К.
Позички уділені:	1,616,402 К.
Цінні папери:	123,627 К.
Локації:	169,456 К.
На рах. біжучім:	81,968 К.

Всі календарі і часописи можна набувати в „Сокільській Базарі“.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмеє, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делаянїна (чер. Коломпо 1/2-30% вкл. в нед. і свята), Керезмеє	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнціма
8:05	з Станиславова, Жидачева	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делаянїна, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзиці, Сокала, Любачева
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
10:35	з Рїшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмеє
11:05	з Коломпо, Жидачева, Потутор, Керезмеє	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Рїшева, Любачева, Хирова
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	5:58	до Яворова
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	5:50	до Коломпо, Жидачева, Керезмеє (1/2-30%)
3:45	з Стрия, Тухлі (1/2-30%), Сколього (1/2-30%)	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белзиці, Любачева	7:30	до Рави рускої
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнціма	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	10:05	до Перемішля (1/2-30% вкл.), Хирова, Івонича
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делаянїна, Сучави
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмеє	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Броцлава, Варшави
9:20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	11:05	до Підволочиск
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івана пустого, Гусятина		Івана п., Скали, Гусятина, Потутор
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Керезмеє (від 1/2-30%), Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івана пустого, Скали, Гусятина, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Івана п., Скали, Гусятина	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
		2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:46 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).

Відходять з головного двірця:

до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12:30 попол., (тільки що неділі і свята р.-кат.); 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.)
до Рави рускої 11:15 в ночи кождої неділі.
до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни.
до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
до Любіня в е. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейский рїзнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано об'єднано рамкам. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманна ч. 9.